

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

نشست پژوهشی؛ "تاثیر کرونا بر بازار لوازم التحریر کشور"

معاونت سیاسی
صدا و سیما

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

- وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: زهره دانشمندی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۲	کتاب برجه
۲	□ مقدمه
۲	افت ۷۰ درصدی فروش لوازم التحریر کشور
۲	رکود بازار لوازم التحریر در آستانه سال تحصیلی
۳	فروشنندگان لوازم التحریر نگران کساد بازار
۳	تأثیر نرخ ارز بر قیمت لوازم التحریر
۴	ممنوعیت واردات خودکار، مازیک و غلطگیر از اردیبهشت ۹۹
۴	وجود مشکلات برای اصناف لوازم التحریر با اجرای طرح دولت جهت توزیع کتاب درسی
۴	مشکلات عدم ترخیص کالاهای لوازم التحریر از گمرک
۵	کلام آخر

- متاسفانہ در سال جدید به دلیل شیوع ویروس کرونا، عدم بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها به صورت حاضوری، جایگزینی تکنولوژی در سیستم اداری و آموزشی به جای لوازم تحریر و کاهش قدرت خرید مردم، این صنف با مشکل رکود مواجه شده است.
- میزان فروش این صنف با افت ۷۰ درصدی نسبت به سال گذشته مواجه شده است.
- قیمت لوازم التحریر همانند کالاهای دیگر از نرخ ارز تأثیر می‌گیرد و دچار نوسان می‌شود چراکه بسیاری از مواد اولیه کالاهای تولید داخل نیز از کشورهای دیگر وارد می‌شوند.
- اگر جلوی قاچاق کالا در این صنف گرفته شود، بازار نوشت افزار داخلی می‌تواند گردش مالی بسیار مطلوبی داشته باشد و این مسئله تأثیر مثبتی بر اقتصاد کشور و شرایط کنونی این بازار خواهد گذاشت.

□ مقدمه

هر ساله با شروع سال تحصیلی، بازار لوازم تحریر و نوشت افزار، جلوه ویژه‌ای پیدا می‌کند به گونه‌ای که روزهای پرتقاضای آن در ماه‌های انتهایی تابستان، رنگ و بوی دیگری به خود می‌گیرد. اما متاسفانه امسال با آغاز سال تحصیلی و شیوع ویروس کرونا، عدم بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها به صورت حاضوری، جایگزینی تکنولوژی در سیستم اداری و آموزشی به جای لوازم التحریر و کاهش قدرت خرید مردم این صنف را با مشکل رکود مواجه کرده است؛ به گونه‌ای که به گفته رئیس اتحادیه لوازم التحریر میزان فروش این صنف با افت ۷۰ درصدی نسبت به سال گذشته مواجه شده است. لذا در ارتباطی ویدئویی که در پژوهش معاونت سیاسی با آقای موسی فرزانیان در ۲۲ شهریور ۹۹ برگزار شد به تأثیر ویروس کرونا بر بازار لوازم التحریر و نوشت افزار و راهکارهای مقابله با آن پرداخته شد. گزارشی که در پی می‌آید به شیوه اسنادی - مصاحبه انجام گرفته است.

افت ۷۰ درصدی فروش لوازم التحریر کشور

با وجود این که ماه‌های مرداد و شهریور زمان اوج فروش لوازم التحریر و نوشت افزار است، به دلیل شیوع ویروس کرونا و تعطیلی مدارس، صنف فروشندگان نوشت افزار با کاهش فروش و رکود عجیبی مواجه شده است؛ به طوری که فروش این صنف نسبت به سال‌های گذشته حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد کاهش داشته است.

رکود بازار لوازم التحریر در آستانه سال تحصیلی

با توجه به افزایش نرخ ارز و تغییر ارز مورد نیاز برخی واحدهای تولیدی مثل خودکار، قیمت در سال جاری افزایش یافته اما در کل می‌توان گفت که به دلیل رکود حاکم بر بازار میزان این افزایش، عقب‌تر از نرخ دلار است. البته این افزایش قیمت هم در اقلام مختلف متفاوت است، برای مثال با توجه به کاهش نرخ کاغذ، برخی دفترها به قیمت پارسال یا حتی

پایین تر فروخته می‌شوند، اما قیمت مداد و خودکار بین ۳۰ تا ۵۰ درصد افزایش داشته است. قیمت اقلام وارداتی هم وابسته به نرخ دلار است.

ذکر این نکته ضروری است که نوشت افزار ایرانی با توجه به شیوع کرونا، به حمایت همه جانبه نیاز دارد، به گونه‌ای که شیوع ویروس کرونا بازار فروش لوازم التحریر را تا حدودی مختل کرده است و هم اکنون این بازار در رکود کامل است، به طوری که برخی واحدها حتی هزینه اجاره مغازه خود را در نمی‌آورند که در این میان به نظر می‌رسد هنوز حمایت خاصی در این راستا از این صنف از سوی دولت دیده نشده است.

جدول شماره ۱- قیمت محصولات لوازم التحریر^۱

ردیف	نام محصول	قیمت تقریبی
۱	مداد مشکی	۹۰۰ تا ۳ هزار تومان
۲	مداد قرمز	۲ هزار تومان
۳	مداد نوکی	۱۰ تا ۴۰ هزار تومان
۴	خودکار	۱۳۰۰ تا ۷۰۰۰ هزار تومان و حتی ۹۰۰۰ هزار تومان
۵	پاکن	۴ هزار تا ۱۱ هزار تومان
۶	مداد رنگی ۱۲ رنگ (ایرانی و خارجی)	۴۵ هزار تا ۴۰۰ هزار تومان برند خارجی ۸-۱۲ میلیون تومان
۷	مداد رنگی ۲۴ رنگ	۳۰ هزار تا ۸۵ هزار تومان
۸	دفتر مشق	۴ هزار تا ۱۲ هزار تومان
۹	دفتر یادداشت	۲ هزار و ۵۰۰ تا ۸ هزار تومان
۱۰	دفتر نقاشی	۳ هزار تا ۱۰ هزار تومان
۱۱	تراش	۳ هزار تا ۷ هزار تومان
۱۲	دفتر مشق ۱۰۰ برگ و فانتزی	۴۰ هزار تومان تا ۴۰۰ هزار تومان ^۲
۱۳	جامدادی	۱۰ هزار تومان تا ۱۰۰ هزار تومان
۱۴	کوله پشتی	۱۰۰ هزار تومان تا یک میلیون تومان
۱۵	ماژیک وایت برد (جعبه ای)	۳۶ هزار تومان

فروشندهان لوازم التحریر نگران کساد بازار

متأسفانه سال تحصیلی امسال به دلیل شیوع ویروس کرونا کاملاً متفاوت تر از سال‌های گذشته به صورت آنلاین و غیر حضوری برگزار می‌شود که این خود بر بازار لوازم التحریر تاثیر گذاشته است؛ به گونه‌ای که با برگزاری کلاس‌ها در سال تحصیلی جاری به صورت مجازی به بازار لوازم التحریر ضربه وارد شد و فروش اقلام در این بازار به حداقل خود تاکنون رسیده است. در این میان سال گذشته نیز تقریباً تمام مدارس و دانشگاه‌ها نیمه دوم سال تحصیلی را به دلیل شیوع این بیماری تعطیل کردند، اما تفاوت آن با سال تحصیلی جدید این است که، امسال از ابتدا، کلاس‌ها به صورت مجازی برگزار خواهند شد. در این میان خانواده‌ها هم مصرف خود را به دلیل افزایش قیمت‌ها و کاهش قدرت خرید مدیریت می‌کنند.

تاثیر نرخ ارز بر قیمت لوازم التحریر

قیمت لوازم التحریر همانند کالاهای دیگر از نرخ ارز تاثیر می‌گیرد و دچار نوسان می‌شود چراکه بسیاری از مواد اولیه کالاهای تولید داخل نیز از کشورهای دیگر وارد می‌شود. به عنوان مثال برای تولید مدادهای چوبی از یک نوع چوب

۱- باشگاه خبرنگاران، فروشندهان لوازم التحریر نگران کساد بازار هستند، ۱۰ شهریور ۹۹

۲- پایگاه تحلیلی رادار اقتصاد، گزارش میدانی از بازار لوازم التحریر، ۱۰ شهریور ۹۹

خاصی استفاده می‌شود که زیر ساخت کاشت درخت مورد نظر در کشور وجود ندارد. در صورتی که روند تولیدات داخلی ادامه پیدا کند و کیفیت این محصولات افت پیدا نکند، نیاز بازار به نمونه‌های خارجی به حداقل خواهد رسید. متأسفانه با توجه به تغییر و افزایش نرخ ارز، قیمت نوشت افزار در سال جاری افزایش یافته است، اما در کل می‌توان گفت که به دلیل رکود حاکم بر بازار میزان این افزایش، عقب‌تر از نرخ دلار است. البته این افزایش قیمت هم در اقلام مختلف متفاوت است، برای مثال با توجه به کاهش نرخ کاغذ، برخی دفترها به قیمت پار سال یا حتی پایین‌تر فروخته می‌شوند، اما قیمت مداد و خودکار بین ۳۰ تا ۵۰ درصد افزایش داشته است. قیمت اقلام وارداتی هم وابسته به نرخ دلار است. باید بیان داشت که بیشتر مداد و خودکارها داخلی هستند، اما لاک غلط‌گیر و اتود و مغز آن به طور کلی در کشور تولید نمی‌شود و در زمینه ماژیک هم تولید بسیار کم است و تقریباً از سال گذشته چند شرکت فعالیت خود را در زمینه ماژیک وایت‌برد شروع کردند، اما ماژیک‌های علامت‌گذاری، طراحی و نقاشی وارداتی است که متأسفانه با شیوع گسترده کرونا و برهم خوردن بازار واردات این مشکل نیز بر دیگر مشکلات بازار لوازم التحریر افزوده شده است.

ممنوعیت واردات خودکار، ماژیک و غلط‌گیر از اردیبهشت ۹۹

واردات مداد و پاک‌کن هم از اردیبهشت تاکنون ممنوع شده است. در حال حاضر به دلیل رکود و موجودی‌های قبلی ممکن است مشکلی در بازار ایجاد نشود. اما از آنجایی که عموماً این قلم کالاها از شب عید وارد می‌شود؛ اردیبهشت و خرداد عمده‌فروش‌ها محصول مورد نیاز خود را تهیه و در ماه‌های تیر و مرداد به خرده‌فروش‌ها عرضه می‌کنند؛ لذا بخشی از کالاها از قبل وارد شده است. به همین سبب، شاید فعلاً مشکلی در تامین بازار نباشد، اما تداوم این وضعیت منجر به کمبود و گرانی برخی از این کالاها به ویژه غلط‌گیر و ماژیک که تولید داخل هم ندارند خواهد شد. به نظر می‌رسد که شیوع ویروس کرونا و همچنین تحریم‌های ظالمانه باعث بروز این مشکل در این نوع محصولات شده است. متأسفانه واحدهای نوشت افزار و لوازم التحریر از واحدهای آسیب‌دیده از کرونا بوده‌اند که تاکنون دولت و یا مسئولان دولتی در این راستا هیچ کمکی نکرده‌اند و یا اگر کمکی هم بوده است بسیار اندک بوده که جوابگوی مشکلات صنف لوازم التحریر کشور نیست. پیگیری ما تاکنون از ستاد ملی کرونا برای قرار گرفتن صنف نوشت‌افزار در بین صنایع آسیب‌دیده از کرونا هم بی‌نتیجه ماند. البته دولت هم بودجه کافی برای کمک به همه واحدها ندارد.

وجود مشکلات برای اصناف لوازم التحریر با اجرای طرح دولت جهت توزیع کتاب درسی

طرح دولت برای توزیع کتاب‌های درسی و گرفتن آن از لوازم التحریرها این واحدها را با مشکلات فراوانی مواجه کرده است و بسیاری از واحدهای لوازم التحریر به دلیل کاهش ورود و چرخش مشتری به مراکز فروش خود گلایه‌هایی را مطرح کردند. بحث پخش کتاب‌های درسی برای واحدهای لوازم التحریر سود چندانی ندارد و بیشتر چرخش و حضور مشتری در مراکز فروش مطرح است.

با وجود رکود فراوان دولت طرحی برای حمایت از فعالان حوزه لوازم التحریر ارائه نکرده و فعالان این بخش با رکود عمده‌ای مواجه شدند.

مشکلات عدم ترخیص کالاهای لوازم التحریر از گمرک

با توجه به وقفه‌ای که در واردات و ترخیص مواد اولیه برای کارخانجات تولید داخل به وجود آمده این امکان وجود دارد که در صورت عدم تدبیر مسئولان در ماه‌های آینده شاهد کاهش کالا در بازار باشیم اما الان با توجه به موجودی انبارها مشکلی وجود ندارد.

متاسفانه برخی مسئولان دولتی در رسیدن مواد اولیه به صنف لوازم التحریر سنگ اندازی می‌کنند، چراکه با صادر کردن شماری زیادی بخشنامه موجب سخت‌تر شدن ثبت سفارش و واردات، شده‌اند. به عنوان مثال امروز ما کارخانه‌هایی برای تولید مداد و خودکار داریم اما همین کارخانه‌ها در آستانه سال تحصیلی به دلیل نبود جوهر و چوب مجبور شدند با حداقل ظرفیت تولید کنند؛ از طرف دیگر جلوی واردات را نیز گرفته‌ایم نتیجه آن این شده که امروز کالا در بازار نسبت به گذشته کم شود. تولید کننده‌های خودکار می‌گویند الان دو ماه است جوهر در گمرک ایران مانده اما به دلیل مابه التفاوت ارزی و عدم ابلاغ بخشنامه جدید برای ترخیص کالا، گمرک از خروج جنس خودداری می‌کند. از طرف دیگر کالاهایی که مواد اولیه آن از پتروشیمی تامین می‌شود علاوه بر اینکه افزایش قیمت ۱۵۰ درصدی داشته‌اند، اکنون نمی‌توان به راحتی آن را از بازار تهیه کرد.

کلام آخر

متاسفانه بازار لوازم التحریر کشور در سال ۹۹ روزهای سختی را سپری می‌کند، روزهایی که حتی با وجود بیش از ۱۰ میلیون دانش آموزی و ۲ میلیون دانشجو، به دلیل شیوع گسترده ویروس کرونا نتوانست کلاس‌های خود را به صورت حضوری برگزار کند. در این بین کاهش قدرت خرید مردم و نوسان بازار دلار و افزایش قیمت لوازم التحریر و در نتیجه تشدید رکود اقتصادی نیز ضربه نهایی بود که بر پیکره این صنف وارد کرد.

گفته می‌شود در صورت عدم توجه به این صنف در کشور ممکن است که بیشتر این صنف به تعطیلی کشیده شوند و یا حتی برخی به کلی ورشکست شوند و این جدا از دیگر مشکلاتی است که تولیدکنندگان و واردکنندگان این صنف به دلیل نوسان قیمت ارز، قاچاق و همچنین تامین ارز مورد نیاز برای خرید مواد اولیه خود می‌کشند.

لذا به گفته برخی کارشناسان یکی از راهکارهای که می‌تواند بازار کنونی را از شرایط فعلی تا حدی برهاند، توجه بیش از پیش مسئولان دولتی است. همچنین اگر جلوی قاچاق کالا در این صنف گرفته شود، بازار نوشت افزار داخلی می‌تواند گردش مالی بسیار مطلوبی را داشته باشد و این مسئله تاثیر مثبتی را بر اقتصاد کشور و شرایط کنونی این بازار خواهد گذاشت. در این بین توجه به تدابیر لازم برای فروش اینترنتی لوازم التحریر با توجه به شیوع ویروس کرونا از راهکارهایی است که هر چند شاید در ابتدا جدی گرفته نشود، اما در کوتاه مدت و درازمدت می‌تواند از تعطیل شدن این صنف و رکود آن جلوگیری کرد.

بنابراین به نظر می‌رسد که برای حمایت از این بازار و چرخش تولید ملی در سال جهش تولید، بیش از پیش نیاز به حمایت دولت و مسئولان دولتی احساس می‌شود.